

การทบทวนวรรณกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดระดับ THC ในผู้ขับขี่ยานพาหนะในไทย

กัญชามีสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการออกฤทธิ์หลักคือ THC และ CBD ถูกจัดเป็นยาเสพติดประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แต่กัญชาอยู่ในตำรับแผนไทยมีการใช้ประโยชน์ทางยามานาน ยาแผนปัจจุบันที่เตรียมมาจากกัญชา คือ nabilone, dronabinol และ nabiximols ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนในต่างประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยออก พรบ. ยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 อนุญาตให้มีการใช้กัญชาเพื่อทางการแพทย์ และงานวิจัย โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยที่ครอบครองกัญชามาขึ้นทะเบียน รวมทั้งองค์การเภสัชกรรมได้รับอนุญาตปลูกและผลิตน้ำมันกัญชาในสูตรต่าง ๆ สำหรับแพทย์ที่ผ่านการอบรมสามารถสั่งจ่ายให้กับผู้ป่วยโดยกรมการแพทย์ได้กำหนดเกณฑ์ของผู้ป่วยที่สามารถใช้ผลิตภัณฑ์กัญชารักษาโรคหรือบรรเทาอาการได้ แต่มีการแอบขายน้ำมันกัญชาอย่างผิดกฎหมายทั่วไปที่ไม่ได้ระบุปริมาณของ THC และ CBD ที่อยู่ในขวด รวมทั้งการผลิต/สกัดไม่ได้มาตรฐาน ผู้ป่วยที่ใช้มีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการใช้กัญชาเพื่อรักษาโรค จึงทำให้มีการนำมาใช้ในทางที่ผิด ซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย รวมทั้งมีการใช้เสพเพื่อสันทนาการ

การใช้กัญชาในต่างประเทศ

กว่า 50 ประเทศในโลกนี้ที่อนุญาตให้ใช้กัญชาหรือผลิตภัณฑ์จากกัญชาในทางการแพทย์ ประเทศสหรัฐอเมริกามีการอนุญาตให้ใช้กัญชาในทางการแพทย์ได้ในหลายมลรัฐ และมีบางรัฐสามารถใช้กัญชาเพื่อสันทนาการโดยไม่ผิดกฎหมาย สำหรับประเทศแคนาดาได้ปรับให้การซื้อขาย การครอบครอง และการใช้กัญชาเพื่อความบันเทิง ถูกกฎหมายทั่วประเทศ ในประเทศบราซิล จาไมกา และ โปตุเกส แม้การซื้อขายกัญชาจะยังผิดกฎหมาย แต่การมีกัญชาปริมาณเล็กน้อยในครอบครองเพื่อสันทนาการจะได้รับการนิรโทษกรรม ประเทศสเปนอนุญาตให้คนใช้กัญชาในพื้นที่ส่วนตัวได้ เกาหลีใต้อนุญาตให้ใช้กัญชาในทางการแพทย์ได้แต่มีการควบคุมอย่างเคร่งครัด แต่ละประเทศจะมีรายละเอียดการอนุญาตใช้แตกต่างกัน

เป็นที่ทราบกันดีว่า THC มีผลต่อกระบวนการความคิด ความจำ และ motor skill ทำให้สูญเสียทักษะทางความคิด กระบวนการคิด และความสามารถในการตัดสินใจเฉพาะหน้า นำไปสู่ผลกระทบต่อความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะ โดยการขับขี่ยานพาหนะจะบกพร่อง ในแต่ละประเทศจะมีข้อกำหนดทางกฎหมายสำหรับระดับ THC ที่ตรวจพบในร่างกายของผู้ขับขี่ยานพาหนะแตกต่างกัน โดยกำหนดปริมาณของ THC ในร่างกายอยู่ระหว่าง 0-5 นาโนกรัมต่อมิลลิลิตร รายละเอียดข้อกำหนดในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไป รวมถึงบทลงโทษ และหาก

กระทำผิดซ้ำบตลงโทษจะเพิ่มขึ้น หรือมีการใช้ร่วมกับแอลกอฮอล์ หรือยา/สารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท บตลงโทษจะเพิ่มขึ้น รวมถึงข้อกฎหมายจะกำหนดปริมาณของ THC และแอลกอฮอล์ จะต่ำกว่าการใช้ยั้งใด ยั้งหนึ่ง การวิเคราะห์ระดับ THC จากผู้ขับขี่ยานพาหนะ สามารถเก็บตัวอย่างจาก เลือด ปัสสาวะ หรือ ของเหลวในช่องปาก (oral fluid) แต่หากต้องการเพื่อวิเคราะห์ปริมาณ THC เพื่อใช้เป็นหลักฐานในทางกฎหมาย ตัวอย่างที่ใช้คือ เลือด และวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่แม่นยำคือ GC-MS

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประเทศที่ใช้กัญชาเพื่อทางการแพทย์ และ/หรือสันทนาการ ผลการทำนายของ ประเทศไทยจะจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่กัญชาถูกกฎหมายด้านการแพทย์ และถูกกฎหมายแบบมีการกำหนด ปริมาณสารด้านสันทนาการ

ข้อเสนอแนะ

หากรัฐบาลมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้มีการใช้กัญชามากขึ้น หรืออาจมีการอนุญาตให้ผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียน สามารถปลูกกัญชาได้เอง ในขณะที่ยังมีการลักลอบปลูก ผลิต จำหน่ายน้ำมันกัญชา ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึง การผลิต การสกัด ไม่ได้มาตรฐาน อีกทั้งการใช้กัญชาเพื่อรักษาโรคจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และยังมีการนำกัญชามาใช้แบบผิดแผน คือการใช้เป็นสารเสพติด หากบุคคลเหล่านี้ใช้กัญชาอย่างไม่ต้องและมา ขับขี่ยานพาหนะ จึงอาจเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ จึงควรมีมาตรการเหล่านี้

1. ให้คำแนะนำสำหรับผู้ป่วย หรือผู้ที่เสพกัญชาเพื่อสันทนาการให้หลีกเลี่ยงไปขับขี่ยานพาหนะ หรือ ทำงานกับเครื่องจักรกล
2. พัฒนาชุดทดสอบ THC จากตัวอย่างของของเหลวในช่องปาก เพื่อนำไปใช้ ณ จุดที่เกิดเหตุ เป็นตัวคัด กรองเบื้องต้น เพราะชุดทดสอบที่สั่งซื้อจากต่างประเทศจะมีราคาแพง
3. เก็บข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะใช้สารที่ออกฤทธิ์ต่อจิต ประสาทไม่ว่าในกรณีใด ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ทางสถิติสำหรับการพิจารณาหากจะมีการออก กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

สมสมร ชิตตระการ, ธรรมรัตน์ พนิชยากุล, ดาร์เนีย เจ๊ะหะ, จุไรทิพย์ หวังสินทวีกุล, สมชาย ศรีวิริยะจันทร์, ชญานี ศรีกระจำง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตุลาคม 2563